■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

شنبه ۳۰ آذر ۱۳۹۸ | ۲۴ ربیع الثانی ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۵۵۵ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Saturday - 2019 December 21

حدیث روز: کشف الغمة
امام جواد(ع): معاشرت و همنشینی با بی‌خردان و افراد لاابالی سبب تباهی اخلاق خواهد شد

پلک احساس: حافظ
صحبت حکام ظلمت شب یلداست
نور ز خورشید جوی بو که برآید

اوقات شرعی:
اذان ظهر: ۱۲/۰۲ | غروب آفتاب: ۱۶/۵۴
اذان مغرب: ۱۷/۱۵ | نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۱۷
اذان صبح (فردا): ۵/۴۰ | طلوع خورشید (فردا): ۷/۱۰

پیش‌بینی آب و هوا یکشنبه

تهران	رشت	سنندج	اراک	کاشان	کرمان	مشهد	بوشهر
۳ / ۱۱	۷ / ۱۸	-۴ / ۱۲	-۳ / ۱۰	۱ / ۱۷	-۵ / ۱۷	۲ / ۱۳	۱۱ / ۱۹

امروز در تاریخ:
زادروز دیوید بوهم، فیزیکدان مشهور آمریکایی(۱۹۱۷)
درگذشت جان اشتاین‌بک، نویسنده آمریکایی(۱۹۶۸)
زادروز یاروسلاو هیروفسکی، شیمیدان و مخترع اهل چک و برنده جایزه نوبل شیمی (۱۹۵۹)

حکمت ۴۸: نهج‌البلاغه
پیروزی در دوراندیشی و دوراندیشی در به‌کارگیری صحیح اندیشه و اندیشه صحیح به رازداری است

جمعی از کارکنان، خبرنگاران و نویسندگان جام جم در سالگرد روزنامه - اردیبهشت ۹۷ / عکس: مجید آزاد / جام جم

به مناسبت انتشار شماره

۵۵۵۵ جام جم

۵ تای خواندنی

گروه دانش جام جم

امروز شماره ۵۵۵۵ جام جم منتشر شده، عددی رند و جالب! و همین که این شماره جام جم مثل شماره‌های رُند سیمکارت‌های تلفن همراه گران‌تر روی دکه‌ها فروخته نشده باید خدا را شکر کرد! به همین مناسبت می‌خواهیم با نگاهی برگرفته از دانش و فناوری و تاریخ و اسطوره‌ها ببینیم عدد ۵ چه دانستنی‌هایی از هستی، تاریخ، هنر و از جامعه‌مان به ما می‌گوید.

۵ در باورهای اساطیری برخی ملل نماد دانش، خیال‌پردازی، فردگرایی، انگیزه، کمال‌گرایی، تحول، ماجراجویی، آزادی و تغییر می‌دانند. معتقدند عدد ۵ نشانه ایجاد تغییرات مثبت است. همچنین نشانه حرکت به جلو و زدودن افکار قدیمی است. به‌همین ترتیب ۵۵ و ۵۵۵ که از تکرار عدد ۵ به وجود می‌آید نیز بر تغییرات مثبت تأکید بیشتری داشته و به عنوان نمادی برای شروع مسیر جدید شناخته می‌شدند. رسیدن جام جم به شماره ۵۵۵۵ را به فال نیک می‌گیریم!

۵ سالگی نشانه آغاز مدرسه برای بسیاری از کودکان است. وارد شدن به محیط پر هیاهو، بازی و فعالیت‌های مدرسه برای بچه‌ها در این سن آسان است.

۵ روز دیگر در روز ۵ شنبه، ۵ دی امسال می‌توانید شاهد طلوع آفتاب در وضعیت کسوف جزئی باشید. این خورشیدگرفتگی از نواحی جنوبی ایران و از کشورهایی مثل قطر، امارات عربی متحده و عمان به شکل حلقوی دیده می‌شود.

۵ روز دیگر یعنی ۵ شنبه ۵ دی، سالروز رخداد زلزله بم است که سال ۸۲ رخ داد. زمین‌لرزه‌ای با تلفات بسیار که داغ از دست هموطنانمان در این حادثه هنوز برایمان تازه است. این روز به همین مناسبت «روز ملی ایمنی در برابر زلزله و کاهش اثرات بلایای طبیعی» نامیده شده است.

۵ عنصر خاک، آب، باد، آتش و فلز بر اساس آموزه‌های فنگشویی چینی‌ها تمام اجزای هستی را ساخته است. البته که نظر علم چیز دیگری است!

۵ فوت، حداقل فاصله‌ای است که بیماران در بیماری فیبروز سیستیک باید با هم داشته باشند تا از انتشار عفونت میان آنها جلوگیری شود. اخیرا نیز فیلمی با نام «پنج فوت فاصله» با تشریح دشواری‌های این بیماران و در حمایت از آنها ساخته شد.

۵ انگشت در بیشتر دوزیستان، خزندگان و پستانداران که در اندام های حرکتی خود دارای انگشت هستند وجود دارد. وجود این تعداد انگشت مشابه در کنار ترتیب توالی مشابه در دی‌ان‌ای این موجودات چیزی است که احتمال وجود نیای مشترک برای آنها را در میلیون‌ها سال گذشته توضیح می‌دهد.

۵ میلیون گلبول قرمز در هر میکرولیتر خون بدن افراد بالغ به طور میانگین وجود دارد. این گلبول‌ها در اکسیژن‌رسانی به سلول‌های بدن نقش حیاتی دارند. این سلول‌ها تا ۵ هفته در دمای منفی ۸۰ درجه سانتیگراد قابل نگهداری هستند.

۵۵ روز در مجموع از ابتدای سال ۹۸ تا دوشنبه شهروندان تهرانی هوای ناسالم تنفس کرده‌اند. امسال وضع آلودگی هوای تهران نشان داد که اگر باد نوزد و باران نیاید، عملا کاری از دست مسؤولی ساخته نیست و نباید گول فناوری و قدرت خودساخته‌مان را بخوریم!

۵۵ یکی از اعداد مثلثی (اعدادی که از جمع اعداد طبیعی متوالی به دست می‌آیند) است و از جمع اعداد طبیعی متوالی ۱ تا ۱۰ حاصل می‌شود.

۵۵ اینچی، ابعاد محبوب‌ترین اندازه تلویزیون در بین ابعاد مختلف تولید شده است. این اندازه از تلویزیون معمولا برای سالن ۳۰ متری یا بیشتر مناسب است.

۵۵ سال پیش روی تابلوی صرافی‌ها نرخ دلار در حدود ۷ تا ۸ تومان نوسان می‌کرد. قیمت پرتقال دانه‌ای ۸ ریال تا یک تومان و سیب کیلویی ۴ تومان بود.

۵۵ روز در پکن، نام فیلمی قدیمی است! اگر فیلم باز باشید حتما این فیلم ساخته نیکلاس ری با بازی چارلتون هستون، دیوید نیون و آوا گاردنر را به یاد دارید. اگر در بازی با عدد خیلی هوایمان را داشته باشید و به ما تخفیف بدهید، فیلم‌های ۵۰۰ روز سامر و ۵۰ قرار اول و حتی ۵۰ کیلو آلبالو را از ما بپذیرید، اگر هم اصلا راه ندارد که هیچی!

۵۵ اُمین سال از قرن بیستم میلادی سالی است که باید یادی از فیلم «مارتی» به کارگردانی دلبرت مان کنیم. فیلمی که هم برنده اسکار بهترین فیلم سال شد، هم بهترین کارگردانی، هم بهترین فیلمنامه و هم بهترین بازیگر نقش اول مرد (ارنست بورگناین).
اسکار نقش اول زن سال ۵۵ هم به آنا مانیانی، بازیگر مشهور ایتالیایی رسید برای بازی در «خالکوبی رز». از فیلم‌های مهم سال ۵۵ سینمای جهان هم می‌توان به «شورش بی دلیل» با بازی جیمز دین، «شب شکارچی» با بازی رابرت میچام و پاترپانچالی ساخته ساتیاجیت رای اشاره کرد.

۵۵ شمسی سالی است که سینمای ایران حال و روز خوبی نداشت و فیلمفارسی تقریبا آخرین نفس‌های خود را می‌کشید، با این حال اجازه دهید از فیلم‌های متفاوت آن سال در این مجال یاد کنیم؛ پسر ایران از مادرش بی اطلاع است (فریدون رهنما)، باغ سنگی (پرویز کیمیاوی)، سرایدار (خسرو هریتاش)، شطرنج باد (محمدرضا اصلانی) و غزل (مسعود کیمیایی).

۵۵ ساله بودم که پی بردم تصمیمات کوچك را باید با مغز گرفت و تصمیمات بزرگ را با قلب!
این را گابریل گارسیا مارکز گفته است. او از محبوب‌ترین و تاثیرگذارترین نویسندگان قرن بیستم و از پیشگامان سبک ادبی رئالیسم جادویی است و برنده جایزه نوبل ادبیات در سال ۱۳۵۱ / ۱۹۸۲ شده است.

۵۵ سالگی که می‌گذرد، به دلایل نامعلومی پارکینسون در مردان بیشتر دیده می‌شود و احتمال ابتلا به این بیماری در آنها افزایش می‌یابد. پارکینسون نوعی اختلال مغزی است که باعث ایجاد مشکلات هماهنگی حرکتی، از جمله لرزش و اختلالات گفتاری می‌شود.

۵۵ سالگی سنی است که خطر بیماری قلبی در زنان از این زمان افزایش می‌یابد و بهتر است از این سن که اواخر میان‌سالی محسوب می‌شود بیشتر مراقب سلامت خود باشید. به‌طور مرتب تحت نظر پزشک باشید و آزمایش‌های لازم پزشکی را بدهید.

۵۵ سانتی‌متر قطر توپ های ورزشی (پیلاتس) است که استفاده از آن برای بیشتر زنان ایرانی با قد ۱۵۵ تا ۱۶۷ سانتی‌متر مناسب است.

۵۵ سالگی سنی است که تحقیقات جدید شروع دوره میان‌سالی را از این زمان تخمین می‌زند. در مطالعات قبلی پایان دوره جوانی و آغاز دوره میانسالی از ۳۶ سالگی اعلام شده بود.

۵۵ سالگی سنی است که طبق قانون بازنشستگی کشورمان، زنان شاغل در صورت داشتن ۲۰ سال سابقه کار می توانند بازنشسته شوند.

۵۵ سالگی پایان سن یائسگی در نژاد قفقازی است که ما ایرانیان نیز جزئی از آن هستیم. سن یائسگی در ایران بین ۵۰ تا ۵۵ سالگی است. اما به طور معمول، تخمک‌گذاری بین ۴۰ تا ۴۵ سالگی پایان می‌یابد.

۵۵ سال نوری دورتر از زمین به جایی در کهکشان راه شیری می‌رسیم که ستاره کاستور با منظومه شگفت‌انگیزش واقع شده است. این ستاره که با چشم غیرمسلح همچون تک‌ستاره‌ای نسبتا درخشان در صورت فلکی جوزا به نظر می‌رسد، در واقع یک منظومه شش‌تایی مرکب از سه جفت ستاره است که همگی به دور مرکز جرم مشترک در حال گردشند. کاستور دومین ستاره درخشان صورت فلکی جوزا است که در شب‌های زمستانی از درخشان‌ترین ستاره‌های آسمان شب محسوب می‌شود.

۵۵ سال پیش در سال ۸۴۳ هجری شمسی / ۱۴۶۴ میلادی بخش بزرگی از محدوده سرزمینی فعلی ایران تحت حکومت تیموریان قرار داشت.
اَبوسَعید بن محمد بن میرانشاه بن تیمورمعروف به سلطان ابوسعید گورکانی، پسر میرزا سلطان محمد، نوه میرزا میرانشاه و نبیره امیر تیمور گورکان بود که بر ماوراءالنهر و خراسان حکم می‌راند. ابوسعید پس از شاهرخ دومین سلطان مقتدر از بازماندگان تیمور لنگ است که بر قسمت وسیعی از متصرفات تیمور از حدود مغولستان تا عراق و از فرارود تا سیستان و قندهار حکومت می‌کرد. او سلطنت را نه به وراثت بلکه به زور شمشیر به دست آورد. او آخرین پادشاه مقتدر خاندان تیموری در ایران محسوب می‌شود. با مرگ سلطان ابوسعید و پایان حکومتش و نیز با قدرت گرفتن اوزون حسن در غرب ایران، خاندان تیموری با سرعت بیشتری رو به زوال رفت و سکان کشور را به آق قویونلوها سپردند.

۵۵ سال بعد احتمالا توانسته‌ایم بیشتر بیماری‌ها را درمان کنیم. هر انسانی شناسنامه ژنتیکی و شناختی خواهد داشت. اندام‌های مختلف بدن با چاپگر ۳بعدی قابل تولید خواهد و انسان‌ها توانسته‌اند ژن‌های مسؤول در فرایند تخریب سلول‌ها را که به مرگ می‌انجامد، خاموش کنند. در چنین شرایطی تنها در صورت بروز حادثه است که مرگ می‌تواند پایان عمر انسان‌ها را رقم بزند. این‌ها پیش‌بینی‌های علمی‌ای است که بارها گزارش‌هایش را در صفحه دانش جام جم خوانده‌اید!

۵۵ سال پیش سومری‌ها نخستین انسان‌هایی بودند که خط را اختراع کردند. آنها در بین‌النهرین، بین رودهای دجله و فرات در عراق کنونی زندگی می‌کردند. سومری‌ها نشانه‌های تصویری کوچکی را در خط‌شان به کار می‌بردند و این علامت‌ها را روی صفحه‌های گلی حک می‌کردند. البته استفاده از نشانه‌های تصویری در آثار باستانی مصر و چین نیز دیده شده است. اما ابداع سومری‌ها بود که به پیدایش خط میخی منجر شد. از آن زمان به بعد دوران تاریخی آغاز شد و بخش زیادی از آنچه ما امروز از گذشته بشر می‌دانیم مرهون این اختراع بزرگ است.

۵۵ روز پیش در ۱۴ مهر ۱۳۸۳ / ۵ اکتبر ۲۰۰۴ تیتر یک روزنامه جام جم این بود: «وزیر مسکن: فقط به انبوه‌سازی فکری می‌کنم»
به نظر می‌رسد با گذشت ۵۵۵۵ روز همچنان فکر و ذکر وزیر مسکن کنونی نیز همین باشد! در این مدت انواع و اقسام پروژه های مسکن مهر انجام شده است. برخی نقدش کردند و برخی دیگر در تعریف و تمجید از مسکن مهر مدح و ثناها گفتند. بگذریم از اینکه در این ۵۵۵۵ روز چند مرتبه قیمت مسکن در کشور جهش های نجومی کرد. با این حال اصل ماجرای کمبود مسکن سر جای خود باقی است و کماکان انبوه سازی می‌تواند راهگشای ما برای رفع مشکل مسکن اقشار آسیب پذیر باشد.

۵۵ روز دیگر احتمالا بشر پا بر سیاره مریخ گذاشته باشد. تا امروز ده‌ها فضاپیما راهی مریخ شده است. امروز که این صفحه را می خوانید شرکت های فضایی بزرگ جهان در اندیشه اعزام انسان به ماه و مریخ با فضاپیماهای مدرن هستند. قرار است در جریان ماموریت فضایی آرتمیس تا سال ۱۴۰۳ بار دیگر پای انسان به کره ماه برسد. از قضا قرار است این بار پای زنان هم به ماه برسد. بعد از آن مسیر سفر به مریخ و فناوری هایی که در این مسیر به دست می آید تا سیاره سرخ هموارتر خواهد شد.

۵۵ روز طول می‌کشد تا نور ستاره گلیز ۸۷۶ (Gliese 876) به ما برسد. این ستاره که در فاصله تقریبی ۱۵/۲ سال نوری از ما قرار دارد، ستاره‌ای از نوع کوتوله سرخ است و در صورت فلکی دَلو واقع شده است. این ستاره جزو نزدیک‌ترین ستاره‌ها به خورشید و همراه با چهار سیاره فراخورشیدی شناخته شده در گردش به دورش، پنجمین منظومه نزدیک به خورشید محسوب می‌شود.

۵۵۵۵۵۵۵۵ کیلومتر، تقریبا نزدیک‌ترین فاصله‌ای است که مریخ در مدارش می‌تواند تا زمین داشته باشد. مریخ تقریبا هر دو سال یک بار به این فاصله می‌رسد و در این شرایط با درخششی خیره کننده و مایل به سرخ در آسمان شب با چشم غیرمسلح دیده می‌شود. آخرین بار اوایل مرداد ۹۷ مریخ در این فاصله قرار گرفت و نیمه دوم مهر ۹۹ بار دیگر مریخ در این فاصله مداری از زمین قرار می گیرد. بیشتر فضاپیماها اندکی پیش از رسیدن مریخ به این فاصله راهی سیاره سرخ می‌شوند.